

Asia: VN/24520/2023

Uuden vammaispalvelulain soveltamisalan tarkentaminen

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausunnonantajan organisaatio

Hyvinvointialue

2. Pidätkö hallituksen esitysluonnoksen 3 luvussa kerrottuja tavoitteita kannatettavina?

kyllä

Voit halutessasi esittää huomioita:

On hyvä, että vammaispalvelulaki säilyy vammaisille tarkoitettuna erityislakina ja yleislainsäädännön mukaisten palveluiden ensisijaisuudesta on selkeästi säädetty. Lain säädännön yhtenäinen soveltaminen ja yhdenvertainen palveluiden saanti vaatii tarkempaa ohjeistusta hyvinvointialueille.

3. Päästäänkö esitetyillä muutosehdotuksilla esityksen tavoitteisiin?

kyllä osin

Voit halutessasi esittää huomioita:

Vaarana on, että jos vammaispalvelun palvelutarpeen arvioinnissa katsotaan sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut riittäviksi ja sopiviksi vastaamaan henkilön palvelutarpeeseen, ettei niitä kuitenkaan käytännössä ole määrältään ja laadultaan riittävänä saatavissa. Lisäksi on mahdollista, että sosiaalihuoltolain mukaisten palveluiden palvelutarpeen arvioinnista ja palveluiden myöntämisestä vastaava viranhaltija päätyy erilaiseen arvioon palvelutarpeesta huomioidessaan käytettävissä olevat palvelut.

4. Ovatko ensisijaisen lainsäädännön mukaisten palvelujen ensisijaisuutta korostavat säännökset mielestänne kannatettavia? (Vammaispalvelulain 2 §)

kyllä osin

Voit halutessasi esittää huomioita tai lisätä muutosehdotuksen:

On kannatettavaa, että yleislaki on ensisijainen.

Epäselväksi kuitenkin jää, miten sosiaalihuoltolain ja vammaispalvelulain keskinäisessä soveltamisessa huomioidaan sosiaalihuoltolain 2 §:

“Tätä lakia sovelletaan hyvinvointialueen sosiaalihuoltoon, jollei tässä tai muussa laissa toisin säädetä. Sosiaalihuoltoon sisältyvät sosiaalisen turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen sekä yleis- ja erityislainsäädännön mukaiset sosiaalihuollon tehtävät ja palvelut. Jos henkilöllä on muun lain nojalla oikeus sosiaalihuollon saamiseen, on sovellettava niitä säännöksiä, jotka parhaiten toteuttavat asiakkaan etua siten kuin 4 ja 5 §:ssä säädetään”.

5. Onko elämänvaiheessa tavanomaisesta poikkeavaa tarvetta koskeva säännösehdotus mielestänne kannatettava? (Vammaispalvelulain 2 §)

kyllä

Voit halutessasi esittää huomioita tai lisätä muutosehdotuksen:

Määrittely siitä, mikä on kunkin elämänvaiheen tavanomainen avun- ja tuen tarve kaipaa täsmennystä ja ohjeistusta.

6. Onko asiakkaan edun ja maksuttomuuden suhdetta koskeva tarkennus mielestänne kannatettava? (Sosiaalihuoltolain 4 §)

kyllä

Voit halutessasi esittää huomioita tai lisätä muutosehdotuksen:

-

7. Onko asiakasmaksulain säännöksiä täydentävä niin sanottu suojasäännös mielestänne kannatettava? (Vammaispalvelulain 2 §:n 4 ja 5 momentti)

kyllä

Voit halutessasi esittää huomioita tai lisätä muutosehdotuksen:

Asiaksmaksuja määritettäessä soveltamisalan kirjaus “ensisijaisen lainsäädännön mukaan järjestetyistä palveluista määrättävä maksu on jätettävä määräämättä, perimättä tai sitä on alennettava, jos maksu estää tai vaikeuttaa oleellisesti vammaisen henkilön palveluiden yksilöllisen järjestämisen tai jos siihen on syytä huollolliset näkökohdat huomioon ottaen”, on vaikeatulkintainen. Tämä vaatii vammaispalvelulain osaamista ja tulkintaa sen osalta, että tunnistetaan vammaisen henkilö myös asiakasmaksupäätöksiä tehtäessä muualla, kuin vammaispalvelussa.

8. Voit halutessasi esittää muita huomioita esityksestä:

Vammaispalvelun viranhaltijan tulee hallita vammaispalvelulain soveltamisen lisäksi sosiaalihuoltolain soveltaminen sekä oman hyvinvointialueen palvelut erittäin hyvin. Vaarana on,

että lakien soveltaminen ei ole yhdenmukaista sosiaalihuollon eri palveluita myöntävien viranhaltijoiden kesken. Päätöksentekoprosessi monimutkaistuu.

Uusi vammaispalvelulaki saattaa lisätä sosiaalihuoltolain mukaisten palveluiden tarvetta, jolloin tulisi varautua siihen, että sosiaalihuoltolain mukaisia palveluita on riittävästi saatavilla niiden määrärahasidonnaisuudesta huolimatta.

Pulkinen Johanna
Kanta-Hämeen hyvinvointialue - Kanta-Hämeen hyvinvointialueen
aluehallitus